

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీశోభకృత్ నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
హేమంత ఋతువు, మార్గశిర మాసం

- 216

తారీఖు - 26.12.2023

మృగశిర-మంగళవారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం,వికవింశస్కర్గ, శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
నాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

అహం హి తే లక్ష్మణ నిత్యమేవ, జానామి భక్తిం చ పరాక్రమం చ ।
మమ త్వభిప్రాయమసన్నిరీక్ష్య, మాత్రా సహాభ్యర్దసి మాం సుదుఃఖమ్ ॥ 21.55

ధర్మార్థకామాః కిల తాత లోకే, సమీక్షితా ధర్మఫలోదయేషు ।
తే తత్ర సర్వే స్యురసంశయం మే, భార్యేవ వశ్యాఽభిమతా సుపుత్రా ॥ 21.56

యస్మింస్తు సర్వే స్యురసన్నివిష్టాః, ధర్మో యతస్యోత్తదుపక్రమేత ।
ద్వేష్యో భవత్యర్థపరో హి లోకే, కామాత్మతా ఖల్వపి న ప్రశస్తా ॥ 21.57 ॥

గురుశ్చ రాజా చ పితా చ వృద్ధః, క్రోధాత్ ప్రహర్షాద్ యది వాపి కామాత్ ।
యద్వ్యాదిశేత్ కార్యమవేక్ష్య ధర్మం, కస్తం న కుర్యాదన్యశంసవృత్తిః ॥ 21.58 ॥

స వై న శక్నోమి పితుః ప్రతిజ్ఞామ్, ఇమామకర్తుం సకలాం యథావత్ ।
స హ్యోవయోస్తాత గురుర్నియోగే, దేవ్యాశ్చ భర్తా స గతిస్స ధర్మః ॥ 21.59 ॥

తస్మిన్ పునర్జీవతి ధర్మరాజే, విశేషతస్యై పథి వర్తమానే ।
దేవీ మయా సార్థమితోఽపగచ్ఛేత్, కథంస్విదన్యా విధవేవ నారీ ॥ 21.60 ॥

సా మాఽనుమన్యస్య వనం వ్రజంతం, కురుష్వ నస్వస్త్వయనాని దేవి ।
యథా సమాప్తే పునరావ్రజేయం, యథా హి సత్యేన పునర్యయాతిః ॥ 21.61

యశో హ్యహం కేవలరాజ్యకారణాత్, న పృష్ఠతః కర్తుమలం మహేలాదయం ।
అదీర్ఘకాలే న తు దేవి జీవితే, వృణేఽవరామద్య మహీమధర్మతః ॥ 21.62 ॥

ప్రసాదయన్నరవృషభస్వమాతరం, పరాక్రమాజ్జిగమిషురేవ దణ్డకాన్ ।
అథానుజం భృశమనుశాస్య దర్శనం, చకార తాం హృది జననీం ప్రదక్షిణమ్
॥ 21.63 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే అదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వావింశస్కర్ణః

అథ తం వ్యథయా దీనం సవిశేషమమరితమ్ ।
శ్వసంతమివ నాగేంద్రం రోషవిస్ఫారితేక్షణమ్ ॥ 22.1 ॥

ఆసాద్య రామస్సౌమిత్రిం సుహృదం భ్రాతరం ప్రియమ్ ।
ఉవాచేదం స ధైర్యేణ ధారయన్ సత్త్వమాత్మవాన్ ॥ 22.2 ॥

నిగృహ్య రోషం శోకం చ ధైర్యమాశ్రిత్య కేవలమ్ ।
అవమానం నిరసేమం గృహీత్వా హర్షముత్తమమ్ ॥ 22.3 ॥

ఉపక్లుప్తం హి యత్కించిత్ అభిషేకార్థమద్య మే ।
సర్వం విసర్జయ క్షిప్రం కురు కార్యం నిరత్యయమ్ ॥ 22.4 ॥

సౌమిత్రే యోఽభిషేకార్థే మమ సమ్భారసమ్భ్రమః ।
అభిషేకనివృత్త్యర్థే సోఽస్తు సమ్భారసమ్భ్రమః ॥ 22.5 ॥

యస్యా మదభిషేకార్థే మానసం పరితప్యతే ।
మాతా మే సా యథా న స్యాత్ సవిశంకా తథా కురు ॥ 22.6 ॥

తస్యాశ్చంకామయం దుఃఖం ముహూర్తమపి నోత్సహే ।
మనసి ప్రతిసంజాతం సౌమిత్రేఽహముపేక్షితుమ్ ॥ 22.7 ॥

న బుద్ధిపూర్వం నాబుద్ధం స్మరామీహ కదాచన ।
మాత్యూణాం వా పితుర్వాఽహం కృతమల్పం చ విప్రియమ్ ॥ 22.8 ॥

సత్యస్సత్యాభిసన్దశ్చ నిత్యం సత్యపరాక్రమః ।
పరలోకభయాద్భీతః నిర్భయోఽస్తు పితా మమ ॥ 22.9 ॥

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

❧ **అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్** ❧

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ,
సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్తసప్తాధినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుష్పైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రాధినో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

